

Spis treści

1. Cukrzyca jako choroba społeczna i cywilizacyjna – <i>Renata Wójcik</i>	15
1.1. Organizacja ośrodków diabetologicznych	15
1.1.1. Organizacja opieki nad dorosłym chorym na cukrzycę	15
1.1.2. Organizacja opieki diabetologicznej dla dzieci i młodzieży chorych na cukrzycę	17
1.2. Epidemiologia cukrzycy	17
1.3. Podział cukrzycy, etiologia i patogenezę	19
1.4. Koszty społeczne leczenia cukrzycy	22
1.5. Współpraca pielęgniarstwa w zespole terapeutycznym	23
2. Postępowanie terapeutyczne w cukrzycy – <i>Grażyna Korzeniewska, Danuta Gajewska, Beata Stepanow, Ewa Kostrzewa-Zabłocka, Alicja Szeuwczyk, Renata Koczan, Renata Seredyn</i>	25
2.1. Metody nefarmakologiczne	25
2.1.1. Odżywianie – <i>Grażyna Korzeniewska, Danuta Gajewska</i>	25
2.1.2. Wysiłek fizyczny – <i>Beata Stepanow</i>	61
2.2. Metody farmakologiczne	68
2.2.1. Leczenie lekami doustnymi – <i>Ewa Kostrzewa-Zabłocka</i>	68
2.2.2. Leczenie insuliną – <i>Alicja Szeuwczyk, Renata Koczan, Renata Seredyn</i>	76
3. Opieka pielęgniarstwa – <i>Beata Stepanow, Dorota Herbut, Cecylia Olszak, Elżbieta Nowicka, Agnieszka Wróblewska, Halina Mazur, Elżbieta Rakowicz, Małgorzata Krajeuska, Elżbieta Kościńska, Mirosława Młynarczuk, Justyna Kapuściok, Alicja Szeuwczyk, Grażyna Bączek</i> ..	108
3.1. Samokontrola glikemii w cukrzycy – <i>Beata Stepanow</i>	108
3.2. Ostre powikłania cukrzycy – <i>Dorota Herbut, Cecylia Olszak, Elżbieta Nowicka</i> ...	115
3.2.1. Hipoglikemia	115
3.2.2. Stany ostrego niedoboru insuliny – śpiączki hiperglikemiczne	126
3.3. Przewlekłe powikłania cukrzycy	139
3.3.1. Retinopatia cukrzycowa – <i>Agnieszka Wróblewska, Halina Mazur</i>	139
3.3.2. Cukrzycowa choroba nerek – <i>Elżbieta Rakowicz, Beata Stepanow</i>	147
3.3.3. Choroby naczyń mózgu w przebiegu cukrzycy – <i>Dorota Herbut, Cecylia Olszak, Elżbieta Nowicka</i>	155

3.3.4.	Kardiomiopatia – <i>Dorota Herbut, Cecylia Olszak, Elżbieta Nowicka</i>	159
3.3.5.	Zmiany skórne – <i>Małgorzata Krajewska</i>	163
3.3.6.	Paradontoza – <i>Elżbieta Kościńska</i>	175
3.4.	Zespół stopy cukrzycowej	176
3.4.1.	Zasady rozpoznawania – <i>Mirosława Młynarczuk</i>	176
3.4.2.	Wykaz badań stosowanych w diagnostyce i monitorowaniu zespołu stopy cukrzycowej – <i>Mirosława Młynarczuk</i>	187
3.4.3.	Edukacja z zakresu profilaktyki stopy cukrzycowej – <i>Justyna Kapuściok</i> ..	192
3.5.	Opieka pielęgniarstwa nad dziećmi chorymi na cukrzycę w środowisku nauczania i wychowania – <i>Alicja Szewczyk</i>	199
3.6.	Opieka pielęgnacyjno-polożnicza w przebiegu ciąży – <i>Grażyna Bączek</i>	209
3.6.1.	Cukrzyca przedciążowa. Opieka nad kobietą w okresie przedkoncepcyjnym, w czasie ciąży, opieka okołoporodowa i w czasie porodu	210
3.6.2.	Opieka nad kobietą w ciąży chorą na cukrzycę ciężarnych	217
3.7.	Opieka okolooperacyjna u chorych na cukrzycę – <i>Dorota Herbut, Elżbieta Nowicka, Cecylia Olszak</i>	224
4.	Edukacja chorych na cukrzycę – <i>Elżbieta Kościńska, Alicja Szewczyk, Dorota Herbut, Beata Stepanow</i>	241
4.1.	Cele, funkcje i znaczenie edukacji terapeutycznej – <i>Elżbieta Kościńska</i>	241
4.1.1.	Edukacja formalna i nieformalna	245
4.1.2.	Zespół edukacyjny we współczesnym systemie ochrony zdrowia	248
4.1.3.	Etapy edukacji terapeutycznej w cukrzycy	249
4.1.4.	Metody i formy procesu uczenia się	252
4.1.5.	Czynniki determinujące efektywność uczenia się – nauczania	256
4.1.6.	Zakres edukacji	261
4.2.	Modele edukacji zdrowotnej w cukrzycy	262
4.2.1.	Model u dzieci i młodzieży – <i>Alicja Szewczyk</i>	264
4.2.2.	Model u osób dorosłych – <i>Elżbieta Kościńska</i>	269
4.2.3.	Model u seniorów – <i>Elżbieta Kościńska</i>	270
4.2.4.	Model u osób słabowidzących i niewidomych – <i>Dorota Herbut</i>	272
4.2.5.	Modele światowe – <i>Beata Stepanow</i>	286
5.	Psychologiczne aspekty przebiegu i leczenia cukrzycy – <i>Joanna Pietrusińska</i>	291
5.1.	Psychologia chorego somatycznie	291
5.2.	Specyfika cukrzycy w ujęciu psychologicznym	291
5.2.1.	Czynniki emocjonalne w przebiegu i w leczeniu cukrzycy	292
5.2.2.	Psychologiczna charakterystyka cukrzycy	292
5.3.	Psychologiczna sytuacja osoby z cukrzycą	295
5.3.1.	Reakcja pacjenta na rozpoznanie cukrzycy	295
5.3.2.	Postępowanie w pierwszej fazie choroby	295
5.3.3.	Emocjonalne reakcje na chorobę	296

5.4.	Cukrzyca typu 1 w życiu i rozwoju dziecka	297
5.4.1.	Dynamika adaptacji rodziny do choroby	297
5.4.2.	Cukrzyca w różnych okresach życia dziecka	298
5.4.3.	Rozwój dzieci i młodzieży z cukrzycą	299
5.4.4.	Zaburzenia emocjonalne i zachowania towarzyszące cukrzycy	300
5.4.5.	Zakłócenia funkcjonowania emocjonalnego i poznawczego w stanach hipo- i hiperglikemii	301
5.4.6.	Rodzina wobec przewlekłej choroby dziecka	302
5.4.7.	Sygnały emocjonalnej adaptacji do cukrzycy u dzieci i młodzieży	302
5.5.	Współpraca pacjenta z zespołem leczącym	303
5.5.1.	Zmiana paradygmatu w terapii cukrzycy: od przedmiotu do podmiotu leczenia	303
5.5.2.	Psychologiczne znaczenie wiedzy o chorobie	305
5.5.3.	Komunikacja z pacjentem chorym na cukrzycę	306
5.5.4.	Psychologiczne błędy w postępowaniu wobec pacjenta z cukrzycą	307
5.6.	Jakość życia osób z cukrzycą	308
5.6.1.	Pojęcie jakości życia w medycynie	309
5.6.2.	Jakość życia osób z cukrzycą	310
6.	Programy profilaktyczne i terapeutyczne w cukrzycy – <i>Ewa Kostrzewa-Zabłocka</i>	312
6.1.	Schemat programu zdrowotnego	313
7.	Stowarzyszenia diabetologiczne – społeczne i profesjonalne – <i>Beata Stepanow</i>	319
8.	Akty prawne związane z opieką pielęgniariską – <i>Alicja Szewczyk</i>	322
	<i>Aneks – Alicja Szewczyk</i>	327
	<i>Piśmiennictwo</i>	338
	<i>Skorowidz</i>	343

1.1.1.2. Opieka specjalistyczna

W ramach opieki specjalistycznej nad chorobą na cukrzycę została wyłożona koncepcja leczenia przewlekłego przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej i ustala rolę tej grupy. Specjaliści sprawujący opiekę prowadzą terapię chorób na cukrzycę typu 1 i cukrzycę insulinozależną typu 2, choć jest leczenie insulinozależne. Zasadą nie tylko diagnozy specjalistyczną cukrzycy wszelkich typów oraz diagnostyką